

УДК 343.9

**ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ПУБЛІЧНІЙ
ТА ПРИВАТНІЙ СФЕРАХ**

А. Ю. Дзюба, молодший науковий співробітник відділу кримінологічних досліджень Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України

Постановка проблеми. Відповідно до Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» від 14 жовтня 2014 р. № 1699-VII та Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII [1; 2], розв'язання проблеми корупції є одним із пріоритетів для українського суспільства на сучасному етапі його розвитку. Запобігання корупції у приватному секторі в контексті вказаних нормативних джерел розглядається одним із важливих напрямів функціонування системи запобігання корупції в Україні. Водночас дослідженню проблем запобігання вчиненню корупційних злочинів у приватній сфері, зокрема таких злочинів, як зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права (ст. 364¹ Кримінального кодексу України (далі – КК України)), підкуп службової особи юридичної особи приватного права (ст. 368³ КК України), у кримінологічній літературі приділяється недостатня увага. З огляду на це правоохоронним органам бракує сучасних науково обґрунтованих заходів запобігання вказаним видам корупційних злочинів. Саме тому дослідження проблем запобігання корупції у приватній сфері видається актуальним і своєчасним.

Аналіз наукової літератури антикорупційної спрямованості виявляє обґрунтованість наукових досліджень у царині вивчення феномену корупції в працях таких учених, як А. В. Білецький, © Дзюба А. Ю., 2017

Ю. О. Бусол, В. М. Гаращук, В. Д. Гвоздецький, В. В. Голина, Б. М. Головкін, О. М. Литвинов, М. І. Мельник, В. Я. Настюк, С. В. Невмержицький, О. О. Попова, О. Ю. Шостко. Дослідниками розроблено механізми мінімізації корупційних ризиків на державній службі, у системі розміщення замовлень для державних і муніципальних потреб, у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення. Проте вітчизняна державна політика у сфері запобігання корупції не завжди приділяє достатню увагу питанням викоренення корупційних правопорушень у приватній сфері. Отже, **метою** статті є переосмислення, уточнення концептуальних положень кримінологічної науки у сфері протидії корупції в приватному секторі та вирішення її ключових проблем. Для цього вважаємо за необхідне окреслити сферу проявів корупційної злочинності в приватному секторі.

Виклад основного змісту матеріалу. Корупція походить від латинського слова «согіртіо», що означає псування, розбещування. Образно кажучи, таке розуміння корупції свідчить про розбещення певних службових осіб наданими їм повноваженнями. Символічне в цьому розумінні також і те, що тлумаченню терміна «корупція» в багатьох словниках та енциклопедіях передують визначення іншого терміна латинського походження – «корозія», що перекладається як роз'їдання й руйнування.

Корупція виступає своєрідним різновидом соціальної корозії, яка роз'їдає і руйнує державу та суспільство. В її основі, зокрема, лежать такі вікові традиції взаємодії в суспільстві, як «послуга за послугу», «do ut des» («даю, щоб ти дав»). Корупція – це своєрідна корозія влади. Як іржа роз'їдає метал, так корупція руйнує апарат відповідних підприємств, установ та організацій, роз'їдає моральні устої суспільства. Рівень корупції – своєрідний термометр суспільства, показник його морального стану, спроможності відповідних соціальних інститутів вирішувати завдання в інтересах суспільства. Подібно до того, як для металу корозійна втома означає зниження межі його витримки, так і для суспільства втома від корупції означає зниження його опору.

Отже, корупція – це складне і багатоаспектне (економічне, політичне, правове, морально-психологічне) соціальне явище. Її со-

ціальна сутність виявляється в тому, що вона: має соціальну обумовленість (є продуктом соціального життя); має свою соціальну ціну, яку платить суспільство за існування корупції; істотно впливає на найважливіші соціальні процеси; має історичні витоки і глобальний характер; є економічним, політичним, правовим, психологічним і моральним явищем; має властивість пристосовуватись до соціальних реалій, постійно мімікрувати та видозмінюватися.

Соціальна сутність корупції виявляється також у тому, що це явище (конкретні його прояви) отримують правову та моральну оцінку з боку держави і суспільства [3]. Держава у відповідних законах (кримінальному, адміністративному та інших) визначає, яка поведінка наділеної владними повноваженнями особи є протиправною і яка юридична відповідальність настає в разі вчинення певних діянь. З боку суспільства така оцінка може виявитись у моральному осуді осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

Корупція як соціальне явище існує в певних інституціональних рамках, в яких економічні, політичні, правові, соціальні процеси впливають на неї [4, с. 69–78], а корупція, у свою чергу, здійснює вплив на економіку, політику, право, ідеологію, суспільну психологію тощо.

Питанням запобігання вчиненню корупційних злочинів присвячено низку міжнародних нормативно-правових актів, зокрема:

- Кримінальну конвенцію Ради Європи про боротьбу з корупцією (ETS 173) від 27 січня 1999 р.;
- Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р.;
- Конвенцію ООН проти корупції від 31 жовтня 2003 р.;
- Конвенцію ЄС про боротьбу з корупцією серед посадових осіб Європейських співтовариств або посадових осіб держав – членів ЄС, прийняту Радою Європейського Союзу 26 травня 1997 р.;
- Рамкове рішення ЄС про боротьбу з корупцією в приватному секторі від 22 липня 2003 р.;
- Міжамериканську конвенцію проти корупції від 29 березня 1996 р.;
- Конвенцію Африканського Союзу про недопущення корупції та боротьбу з нею від 12 липня 2003 р.

Україна ратифікувала Кримінальну конвенцію про боротьбу з корупцією (ETS 173 від 18 жовтня 2006 р.), Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності (4 лютого 2004 р.) та Конвенцію ООН проти корупції (18 жовтня 2006 р.) [5, с. 42–48].

Чинний КК України в примітці до ст. 45 до корупційних злочинів відносить злочини, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КК України, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також злочини, передбачені статтями 210, 354, 364, 364¹, 365², 368–369² КК України. Отже, переважна більшість корупційних злочинів міститься в нормах розд. XVII Особливої частини КК України «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг».

Відповідні приписи покликані охороняти три окремі групи суспільних відносин, у межах яких вчиняються корупційні злочини: перша група – це суспільні відносини, змістом яких є встановлений законом порядок здійснення своїх повноважень державними службовими особами та службовими особами місцевого самоврядування (інтереси публічної служби); друга – це суспільні відносини, змістом яких є встановлений законом порядок здійснення своїх повноважень іншими службовими особами (інтереси приватної служби); третя – суспільні відносини, змістом яких є встановлений законом порядок здійснення своїх повноважень особами, які надають публічні послуги. Крім того, караними є також корупційні діяння у формі підкупу таких спеціальних суб'єктів, як працівник підприємства, установи чи організації, який не є службовою особою, та особа, яка працює на користь підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК України). Наведений розподіл корупційних злочинів засновано на принциповій відмінності природи повноважень публічних і приватних службовців, їх значимості, а також особливостях повноважень осіб, які надають публічні послуги, та ролі інших працівників на підприємствах, установах та організаціях. Відповідно до цього диференційовано підстави кримінальної відповідальності означених суб'єктів та суворість заходів кримінально-правового впливу щодо їх корупційних діянь.

Чинне кримінальне законодавство України поділяє злочини, що вчиняються у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг (розд. XVII Особливої частини КК України), на три блоки. Перший блок складають злочини, пов'язані з діяльністю службових осіб виключно публічного права (статті 364, 368, 368², 369 КК України). Другий блок утворюють злочини, що вчиняються службовими особами юридичних осіб приватного права (статті 364¹, 368³ КК України). Третій – такі, що пов'язані з діяльністю будь-яких службових осіб як публічного, так і приватного права (статті 366, 367, 370 КК України). Отже, переважна більшість злочинів у сфері службової діяльності може вчинятися службовими особами як публічної, так і приватної сфери [6, с. 191–195].

Інституційна безпека держави як складова національної безпеки прямо залежить від стану функціонування управлінських та пов'язаних із ними структур як публічного, так і приватного сектору. Невиконання владними інституціями своїх функцій протягом тривалого часу не тільки унеможлиблює сталий розвиток суспільства, а й призводить до системних деформацій, породжує злочинність кризового типу. Крім того, соціально-політичні процеси, які розпочалися в Україні наприкінці 2013 р., багато в чому зумовлені накопиченим відчуттям недовіри до управлінських структур, їх корумпованістю [7, с. 199–200]. Поширення корупційної злочинності, незважаючи на можливе скептичне ставлення до індексу сприйняття корупції, ставить її на один щабель із країнами, які вважаються у Європі найбільш корумпованими, а це негативно впливає на міжнародний авторитет, інвестиційну привабливість держави.

Також слід звернути увагу на те, що дослідження у сфері кримінального права дещо відходять від знань, отриманих у межах кримінології, щодо пояснення природи корупційної злочинності як фактично інституціоналізованих відносин та особливого різновиду неправової соціальної практики – корупційної практики. Інституціоналізація корупції виявляється в тому, що корупційні відносини настільки тісно пов'язані з політичними, економічними, правовими відносинами, що стали виконувати регулятивну функцію й привласнили частину функцій легальних соціальних інститутів [8]. Таке

розуміння природи корупції зумовлює необхідність нових правових інструментів, які б не ґрунтувалися, як раніше, на уявленні, що корупція є нетиповою девіантною поведінкою суб'єктів [9, с. 124]. Звичні механізми кримінологічного запобігання та кримінально-правової протидії корупційним злочинам довго зводилися й нині зводяться до наявності одного рубежу – встановлення заборони конкретних корупційних діянь, які є суспільно небезпечними. Розгалужена диференціація підстав кримінальної відповідальності за корупційні злочини, яка була здійснена в Україні, принципово не змінила сам інститут корупційних злочинів, що використовує ще модель, вироблену за радянських часів. Реалії корупційних відносин сьогодення, інституціоналізація корупції в Україні вже давно потребують принципово нових рішень, у тому числі й у сфері запобігання корупції. Вважаємо, нова модель запобігання корупції повинна будуватися за принципом «полібар'єрності», коли відповідні антикорупційні заходи будуть реалізовуватися не лише по відношенню до конкретних корупційних правопорушень (основний бар'єр), а й щодо поведінки, яка ще не є корупційним діянням, проте формує певний корупційний ризик, наявність якого вже має відповідний рівень суспільної небезпечності (попередній бар'єр), а також щодо інших об'єктивних виявів учинених у минулому актів корупції, які залишилися латентними (завершальний бар'єр).

Найбільш поширеними формами корупційних практик у приватному секторі є так звані «відкати» комерційними структурами, що діють у сфері державних закупівель та тендерних пропозицій; отримання неправомірної вигоди при працевлаштуванні; неправна торгівля комерційною інформацією про конкурентів; порушення норм антимонопольного (конкурентного) законодавства у формі змови щодо утримання цін на певному рівні.

Серед нелегальних практик, які створюють умови для корупційних проявів, найбільш поширеними є виплати заробітної плати «в конвертах», ведення подвійної бухгалтерії, використання послуг фіктивних фірм для ухилення від сплати податків та отримання інших протизаконних преференцій оподаткування [10].

Корупційну злочинність у приватній сфері можна поділити на такі види: а) корупційні неправомірні дії, що вчиняються щодо

юридичних осіб приватної сфери, б) підкуп-продажність усередині компанії, в) використання державними службовцями приватних комерційних структур для отримання неправомірної вигоди [11].

Основним інструментом подолання цього виду корупції вважають систему комплаєнс – систему заходів, що застосовують на підприємстві, в установі чи організації з метою запобігання вчиненню їх працівниками чи керівництвом корупційних та пов'язаних з ними правопорушень, а також з метою забезпечення відповідності діяльності підприємства, установи, організації вимогам антикорупційного законодавства та вимогам запобігання конфлікту інтересів [12]. Антикорупційні комплаєнс-процедури можна розглядати як найбільш важливі засоби реагування юридичних осіб приватного права на чинні антикорупційні закони [13, с. 63]. Такі процедури, по суті, є певним переліком дій, що мають на меті привести ведення підприємницької діяльності компанії у відповідність до норм антикорупційного законодавства та убезпечити її від негативних наслідків його застосування. Наприклад, Антикорупційна програма юридичної особи, Положення про антикорупційну політику повинні визначати основні принципи діяльності підприємства щодо негативного ставлення до корупції та визначати відповідні правила і процедури, які буде застосовувати підприємство у своїй діяльності. Але законодавство не закріплює вичерпний перелік складників системи комплаєнс. Відповідно до ст. 61 Закону України «Про запобігання корупції» юридичні особи забезпечують розробку та вжиття заходів, які є необхідними та обґрунтованими для запобігання і протидії корупції у діяльності юридичної особи. Керівник, засновники (учасники) юридичної особи забезпечують регулярну оцінку корупційних ризиків у її діяльності і здійснюють відповідні антикорупційні заходи. Для виявлення та усунення корупційних ризиків у діяльності юридичної особи можуть залучатися незалежні експерти, зокрема для проведення аудиту [14]. Таким чином, упровадження антикорупційного compliance є необхідною умовою для бізнесу в Україні. Але обсяги і види процедур системи комплаєнс повинні індивідуально визначатися для кожного окремого підприємства, бо не всім юридичним особам доведеться здійснювати їх на тому ж рівні, що і компаніям, які постійно беруть участь

у державних закупівлях, відносинах з отримання дозвільних документів, де корупційні ризики набагато вищі.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити **висновок** про те, що спостерігається тенденція до злочинного зрощення корупційних проявів у публічному і приватному секторах. Саме тому нагальною видається проблема розробки комплексу спільних заходів запобігання корупційним проявам у зазначених сферах життя суспільства.

Перелік літератури

1. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України від 14.10.2014 № 1699-VII. *Відом. Верхов. Ради України*. 2014. №46. Ст. 2047.
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відом. Верхов. Ради України*. 2014. №49. Ст. 2056.
3. Головкін Б. М. Види злочинності. *Журнал східноєвроп. права*. 2015. № 18. С. 14–21. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2015/08/golovkin_18.pdf (дата звернення: 03.03.2017).
4. Шостко О. Ю. Кримінологічна характеристика корупційної злочинності в Україні. *Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр / редкол.: В. І. Борисов та ін. Харків: Право, 2014. Вип. 28. С. 69–78.*
5. Медвецька О. Поняття, ознаки та види корупційних злочинів, їх особливості відповідно до актів міжнародного законодавства. *Підприємство, госп-во і право*. 2015. №7. С. 42–48.
6. Дзюба А. Ю. Деякі аспекти запобігання корупції у приватній сфері. *Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності: тези Всеукр. наук.-практ. конф. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2017. С. 191–195.*
7. Христин І. О. Сучасний стан корупції у приватній сфері України. *Кримінально-правові та кримінологічні засади протидії корупції: зб. тез доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. МВС України / Харків. нац. ун-т внутр. справ; Кримінол. асоц. України. Харків: ХНУВС, 2017. С. 199–200.*
8. Дрьомін В. М. Інституціональна концепція злочинності. *Вісн. Асоц. кримінал. права України*. 2013. № 1. URL: http://nauka.jur-academy.kharkov.ua/download/visnik_yg/1/23.pdf (дата звернення: 03.03.2017).
9. Гишинский Я. Г. Девиантология: социология преступности, наркотизма, проституции, самоубийств и других «отклонений». СПб.: Юрид. центр Пресс, 2004. 520 с.

10. Корупція в приватному секторі. URL: ftp://91.142.175.4/nazk_files/doslidzhennya/8.pdf (дата звернення: 03.03.2017).
11. Некрасова Т. А. Социально-правовая природа и последствия коррупции в частноправовой сфере. URL: <http://w.pc-forums.ru/m211.html> (дата звернення: 03.03.2017).
12. Білецький А. В. Корупція у приватному секторі та роль громадськості у її запобіганні. URL: <file:///C:/Users/%D0%AE%D0%BB%D1%8F/Downloads/82919-185225-1-PB.pdf> (дата звернення: 03.03.2017).
13. Головкін Б. М. Антикорупційний менеджмент у митній справі. *Фіскальна політика в Україні в кримінально-правовому вимірі*: зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (26 квіт., 2016 р.). Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. С. 60–65.
14. Про запобігання корупції: Закон України від 05.01.2017 № 1700-VII. *Відом. Верхов. Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.

Транслітерація переліку літератури

1. Pro zasady derzhavnoi antykoruptsijnoi polityky v Ukraini (Antykoruptsijna stratehiia) na 2014–2017 roky: Zakon vid 14.10.2014 r. № 1699-VII (On the principles of anti-corruption policy in Ukraine (Anti-Corruption Strategy) for the years 2014–2017). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Vidomosti of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 46., 2047. [in Ukrainian].
2. Pro zapobihannia koruptsiii: Zakon vid 5.01.2017 r. № 1700-VII (Prevention of Corruption). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Vidomosti of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 49, 2056. [in Ukrainian].
3. Holovkin, B. M. (2015). Vidy zlochynnosti [Types of crime]. *Zhurnal skhidnoievropejs'koho prava – The Journal of East European law*, 18, 14–21. Retrieved from: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2015/08/golovkin_18.pdf. [in Ukrainian].
4. Shostko, O. Yu. (2014). Kryminolohichna kharakterystyka koruptsijnoi zlochynnosti v Ukraini [Criminological characteristics of corruption crime in Ukraine]. *Pytannia borot'by zi zlochynnistiu – The issues of combating crime.*, 28, 69–78. [in Ukrainian].
5. Medvets'ka, O. (2015). Poniattia, oznaky ta vydy koruptsijnykh zlochyniv, ikh osoblyvosti vidpovidno do aktiv mizhnarodnoho zakonodavstva [The concept, characteristics and types of corruption crimes, their particularities according to the regulations of international law]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo – Business, Economy and Law*, 7, 42–48. [in Ukrainian].

6. Dziuba, A. Yu. (2017). Deiaki aspekty zapobihannia koruptsii u pryvatnij sferi [Some aspects of prevention of corruption in the private sphere]. Aktual'ni problemy kryminal'noho prava, protsesu, kryminalistyky ta operatyvno-rozshuknoi diial'nosti: tezy Vseukrains'koi naukovo-praktychnoi konferentsii. – Actual problems of the criminal law process, criminalistics and operational-detective activities: *abstracts of Ukrainian National scientific and practical conference*. (pp. 191–195). Khmel'nyts'kyj: Vyd-vo NADPSU. [in Ukrainian].
7. Khrystych, I. O. (2017). Suchasnyj stan koruptsii u pryvatnij sferi Ukrainy. [The current state of corruption in the private sphere of Ukraine]. Kryminal'no-pravovi ta kryminolohichni zasady protydii koruptsii: zb. tez dop. V Mizh nar. nauk.-prakt. konf. – MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav; Kryminol. asots. Ukrainy. – Criminal law and criminological principles of combating corruption: Coll. abstract add. Scientific and practical conference – MIA Ukraine, Kharkiv. nat. Univ ext. Affairs; Kryminol. asots. Ukraine. (pp. 199–200). Kharkiv: KhNUVS. [in Ukrainian].
8. Dr'omin, V. M. (2013). Instyutsional'na kontseptsiiia zlochynnosti Instyutsional concept crime [Institutional concept of the crime]. *Visnyk Asotsiatsii kryminal'noho prava Ukrainy – Journal of the Association of Criminal Law of Ukraine*, 1. Retrieved from: http://nauka.jur-academy.kharkov.ua/download/visnyk_yg/1/23.pdf. [in Ukrainian].
9. Gilinskij, Ja. G. (2004) *Deviantologija: sociologija prestupnosti, narkotizma, prostitucii, samoubijstv i drugih «otklonenij»*. [Deviantology: the sociology of crime, narcotism, prostitution, suicide and other «deviations»]. (p. 124). Saint-Peterburg.: Izdatel'stvo «Juridicheskij centr Press». [in Russian].
10. *Koruptsiia v pryvatnomu sektori [Corruption in the private sector]*. Retrieved from: ftp://91.142.175.4/nazk_files/doslidzhennya/8.pdf. [in Ukrainian].
11. Nekrasova, T. A. Social'no-pravovaja priroda i posledstvija korupcii v chasnopravovoj sferi. [Socio-legal nature and consequences of corruption in the private legal sphere]. Retrieved from: <http://w.pc-forums.ru/m211.html>. [in Russian].
12. Bilets'kyj, A. V. Koruptsiia u pryvatnomu sektori ta rol' hromads'kosti u ii zapobihanni. [Corruption in the private sector and the role of society in its prevention]. Retrieved from: <file:///C:/Users/%D0%AE%D0%BB%D1%8F/Downloads/82919-185225-1-PB.pdf>. [in Ukrainian].
13. Holovkin, B. M. (2016). Antykoruptsijnyj menedzhment u mytnij spravi [Anticorruption management in customs activities]. Fiskal'na polityka v Ukraini v kryminal'no-pravovomu vymiri: Zbirnyk tez dopovidej

Vseukrains'koi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii Fiskal'na polityka v Ukraini v kryminal'no-pravovomu vymiri», 26 kvitnia 2016 . / Universytet derzhavnoi fiskal'noi sluzhby Ukrainy, Navchal'no-naukovyj instytut prava; kafedra kryminal'noho prava ta kryminolohii – Fiscal policy in Ukraine in the criminal law dimension: *Collection of abstracts of Ukrainian scientific and practical Internet conference Fiscal policy in Ukraine in the criminal law dimension* ", 26 April 2016 . University of the State Fiscal Service of Ukraine, Educational and Research Institute of Law; Department of Criminal Law and Criminology . (p. 63). Vinnytsia: TOV «Nilan-LTD». [in Ukrainian].

14. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon vid 5.01.2017 r. № 1700-VII [On Prevention of Corruption Act of 05.01.2017 p. № 1700-VI]. (2014). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. – Vidomosti of the Verkhovna Rada of Ukraine, 49, 2056. [in Ukrainian].

Дзюба А. Ю. Деякі проблеми запобігання корупції в публічній та приватній сферах

У статті розглянуто питання дослідження проблеми корупції у приватній сфері, а також взаємозв'язок між корупцією в публічній та приватній сферах. Установлено завдання кримінологічного запобігання корупції на сучасному етапі розвитку держави.

Ключові слова: *корупційна злочинність, соціальна сутність корупції, інституційна безпека держави, модель запобігання корупції, принципи «полібар'єрності», корупція в приватній сфері, система комплаєнс, комплаєнс-процедури, фінансовий аудит.*

Дзюба А. Ю. Некоторые проблемы предотвращения коррупции в публичной и частной сферах

В статье рассматриваются вопросы исследования проблемы коррупции в частной сфере, а также взаимосвязь между коррупцией в публичной и частной сферах. Ставятся задачи криминологического предупреждения коррупции на современном этапе развития государства.

Ключевые слова: *коррупционная преступность, социальная сущность коррупции, институциональная безопасность государства, модель предотвращения коррупции, принцип «полибарьерности», коррупция в частной сфере, система комплаенс, комплаенс-процедуры, финансовый аудит.*

Dziuba A. Y. Some problems preventing corruption in the public and private sphere

The article examines the problematic issues of investigating the problem of corruption in the private sphere, as well as the relationship between corruption in the

public and private spheres. The tasks of criminological prevention of corruption at the present stage of development of the state are established.

Key words: *corruption crime, social essence of corruption, institutional security of the state, corruption prevention model, the principle of «polybarrier», corruption in the private sphere, compliance system, compliance procedures, financial audit.*

Рекомендовано до опублікування на засіданні сектору причин та проблем корупції НДІ ВПЗ імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України (протокол № 2 від 10.05.2017 р.).

Рецензент – доктор юридичних наук, професор Б. М. Головкін.